

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/95/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613205167
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8613205167.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Anny Ilčinovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: CEE COLLECT FOUND 1 LTD, so sídlom Agiou Nikolaou, 67-69, 1 st floor, Flat/Office 103, Egkomi, 2408, Nikózia, Cyprus, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Gallo, s. r. o., Jilemnického 30, 036 01 Martin, v zastúpení JUDr. Michal Gallo, konateľ a advokát, proti odporkyni: A. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. X. XXX/XXX. XXX XX W., štátna občianka SR, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Námestie legionárov 5, Prešov, IČO: 42 176 778, zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom Nám. SNP 7, Stropkov, o zaplatenie 1 823,61 Eur s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 10. 12. 2013, č. k. 6C/303/2013-65 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania 107,24 Eur na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ambróza Motyku, advokáta, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Svidník (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom návrh zamietol, účastníkom náhradu trov konania nepriznal a zaviazal navrhovateľa zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania 213,94 Eur na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ambróza Motyku do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vykonaným dokazovaním mal súd prvého stupňa za preukázané, že cit.: „!navrhovateľ si uplatňuje od odporkyne nárok na zaplatenie sumy 1 823,61 eura s príslušenstvom. Pohľadávku navrhovateľ nadobudol na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 14.8.2012 od spoločnosti Všeobecná úverová banka, a.s.. Súd sa stotožnil s názorom právneho zástupcu vedľajšieho účastníka, že ide o nedostatok aktívnej vecnej legitímácie u navrhovateľa, pretože zmluvu o postúpení pohľadávky zo Všeobecnej úverovej banky, a.s. na navrhovateľa súd považuje za neplatnú. Postúpenie pohľadávky na zahraničný subjekt predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. b/ Občianskeho zákonníka, nakoľko právny predchodca navrhovateľa postúpil pohľadávku na navrhovateľa bez súhlasu spotrebiteľa. Slovenskými súdmi už bolo judikované, že postúpenie pohľadávky na neznámy zahraničný subjekt (v tomto prípade na subjekt na Cypre) výrazne sťažuje pozíciu spotrebiteľa a môže ho odradiť od efektívnej ochrany svojich práv, pretože spotrebiteľ by v prípade úspešného výsledku súdneho konania len ťažko uplatňoval svoje práva na náhradu trov konania, prípadne právo na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo právo na primerané finančné zadostučinenie (napr. rozsudok OS Prešov zo dňa 12.7.2010 č.k. 17C/56/2010-54, rozsudok OS Prešov zo dňa 28.9.2010 č.k. 19Cb/164/2008-139, rozsudok OS Prešov zo dňa 4.2.2011 č.k. 10C/141/2010- 102, rozsudok KS Trnava zo dňa 16.5.2012

sp. zn. II Co/81/2011, rozsudok OS Košice - okolie zo dňa 10.5.2012, č.k. 10C/130/2012-76). Postúpenie pohľadávky na skrachovaný subjekt (obdobne aj na subjekt na Cypre) je navyše nekalou obchodnou praktickou, ako to v obdobnej veci judikoval aj Krajský súd v Prešove v rozsudku zo dňa 14.7.2011 sp. zn. 6Co//2011. Ak sa uplatňuje právo po použití nekalej obchodnej praktiky, súd môže odmietnuť poskytnúť ochranu uplatnenému právu. Výkon práv nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi a o taký prípad ide aj vtedy, ak sa právo uplatňuje po použití nekalej obchodnej praktiky. Navrhovateľ nemohol platne nadobudnúť pohľadávku od spoločnosti VÚB, a.s.. Takáto zmluvná podmienka spôsobuje hrubý nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), lebo výrazným spôsobom obmedzuje oprávnenie spotrebiteľa nakladať s pohľadávkou, ktorá mu potenciálne môže vzniknúť proti veriteľovi a nestanovuje žiadne podmienky, za ktorých môže veriteľ súhlas s postúpením odoprieť, pričom toto rozhodnutie je ponechané na svojvoľu veriteľa. S poukazom na uvedené je citovaná neprijateľná podmienka absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Z povahy veci navyše vyplýva, že predmetom postúpenia medzi právnym predchodcom navrhovateľa a navrhovateľom už mohla byť (a aj bola) len pohľadávka z ukončeného úverového vzťahu. VÚB, a.s. ako banka je držiteľom „bankového povolenia“ podľa § 7 ods. 1 zákona o bankách, preto nemohla postúpiť navrhovateľovi ako „nebanke“ tzv. živý úver, pretože bankové úvery môže poskytovať a spravovať iba banka. Súd mal za preukázané, že navrhovateľ sám vyhlásil mimoriadnu splatnosť listom zo dňa 21.5.2013, pričom z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že navrhovateľ nemohol účinne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, pretože úver bol už ako splatný predmetom postúpenia pohľadávky. Súd má za to, že ide o nekalú obchodnú praktiku navrhovateľa a poukazuje tiež na ďalšiu nekalú obchodnú praktiku navrhovateľa, ktorý v samotnom návrhu uvádza, že ku dňu 23.8.2012 predstavoval dlh odporkyne sumu vo výške

1 823,61 eura, ale k tomu istému dňu zaslal odporkyňu výzvu k úhrade dlžnej sumy, v ktorej požadoval zaplatiť sumu vo výške 3 026,78 eura, čo predstavuje takmer dvojnásobok dlžnej sumy a v liste zo dňa 21.5.2013 spoločnosť CEE COLLECT Slovakia oznámila odporkyňu, že pohľadávka navrhovateľa predstavuje sumu v celkovej výške 3 273,41 Eur. V prípade, že by odporkyňa reagovala na výzvu, zaplatila by dvojnásobok žalovanej sumy. Z uvedených dôvodov súd návrh navrhovateľa zamietol.

O trovách konania medzi navrhovateľom a odporkyňou súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., pretože odporkyňa, ktorá mala v konaní plný úspech, žiadne preukázateľné trovy nevznikli a navrhovateľ ako neúspešný účastník nemá právo na ich náhradu.

O trovách konania medzi navrhovateľom a vedľajším účastníkom súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., pretože v konaní mal plný úspech vedľajší účastník. Súd vychádzal z hodnoty sporu v sume 1 823,61 eura, čo predstavuje podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z. za jeden úkon právnej služby odmenu 81,33 eura a 7,81 eura režijný paušál. Trovy pozostávajú z odmeny za zastupovanie za tieto úkony právnej služby: prevzatie a príprava zastúpenia (§ 13a ods. 1 písm. a) AT) - 81,33 eura + režijný paušál 7,81 eura, vyjadrenie zo dňa 3.10.2013 - 81,33 eura + režijný paušál 7,81 eura (§ 14 ods. 1 písm. c) AT), odmena advokáta spolu bez DPH = 178,28 eura + 20 % DPH - 35,66 eura, odmena spolu s DPH vo výške 213,94 eura. Náhrada trov konania je spolu v sume 213,94 eura, ktorú súd zaviazal zaplatiť navrhovateľovi vedľajšiemu účastníkovi do rúk jeho právneho zástupcu JUDr. Ambróza Motyky (§ 149 ods.1 O.s.p.)“

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a), d), f) O. s. p. odvolanie navrhovateľ. Uviedol, že súd prvého stupňa pochybil, keď svoju úvahu pri rozhodovaní oprel o neplatnosť postúpenia pohľadávky. Súdu prvého stupňa treba prisvedčiť, že uvedená podmienka je neprijateľnou podmienkou v úverovej zmluve, a preto je neplatná. Neplatnosť tejto podmienky, ale nespôsobuje neplatnosť postúpenia pohľadávky z pôvodného na terajšieho veriteľa. Nakoľko táto podmienka bola uvedená vo všeobecných podmienkach a nebola dojednaná v úverovej zmluve individuálne, mal sa súd pri rozhodovaní držať dikcie § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorý ustanovuje, že nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo dohode s dlžníkom. Neplatnosť postúpenia pohľadávky preto môže spôsobiť iba existencia dohody medzi veriteľom a dlžníkom, že pohľadávku nemožno postúpiť. Neobstojí preto konštatovanie, že postúpenie pohľadávky môže obmedziť alebo neúmerne zaťažiť možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojho práva, lebo v tomto konkrétnom prípade uplatňuje nároky veriteľ z titulu nesplnenia záväzku a nie spotrebiteľ. Použitie ust. § 39 nemá oporu vo vykonanom dokazovaní ani v skutkovom stave. K postúpeniu pohľadávky nie je potrebný súhlas dlžníka. Nie je možné súhlasiť ani s odôvodnením rozsudku súdom prvého stupňa, že ide o nekalú obchodnú praktiku. Takéto tvrdenie nemá opodstatnenie, nakoľko konanie prebieha

na všeobecnom súde odporcu a nech by bol veriteľom ktokoľvek, vždy by nároky zo spotrebiteľskej zmluvy musel uplatňovať na tomto súde. Neprijateľná podmienka vo všeobecných podmienkach v zmluve nemôže spôsobiť neplatnosť postúpenia pohľadávky, lebo neprijateľná podmienka je v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Navrhovateľ upozornil aj na fakt, že pohľadávka je majetkom a právo postúpiť pohľadávku je právom užívať majetok v zmysle Dohovoru o základných ľudských a občianskych právach (vyhláška č. 209/1992 Zb.) - Dodatkový protokol č. 1 Skutočnosť, že navrhovateľ nemohol účinne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, pretože úver bol už ako splatný predmetom postúpenia pohľadávky, navrhovateľ odôvodňuje tým, že v žiadnom ustanovení § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka, nie je uvedená taká úvaha, o akú oprel súd prvého stupňa svoje odôvodnenie v napadnutom rozsudku. V zmysle ust. § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka, s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené, t. j. aj právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Keďže toto právo prislúchalo právnemu predchodcovi navrhovateľa je zrejmé, že toto právo vzniká aj navrhovateľovi pri postúpení pohľadávky. Argumenty súdu prvého stupňa nemajú oporu v žiadnom ust. § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka. Je zrejmé, že navrhovateľ má právo účinne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť aj po postúpení pohľadávky. Ďalej uviedol, že nesúhlasí ani s priznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi. Má za to, že súd sa dôkladne nezaoberal otázkou účelnosti trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka nemožno považovať za účelne vynaložené na uplatnenie či bránenie jeho práv, resp. práv odporkyne, na ktorej strane vedľajší účastník v prejednávanej veci vystupoval. Vedľajší účastník je Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, teda združenie podľa § 25 zákona č. 250/2007 Z. z.. V zmysle citovaného ustanovenia je účelom zriadenia právnickej osoby okrem iného podávanie návrhov na začatie konania na správnom orgáne alebo súde vo veci ochrany práv spotrebiteľov, účasť v konaní v procesnom postavení účastníka konania a tiež zastupovanie spotrebiteľa v konaniach pred štátnymi orgánmi a uplatňovanie jeho práv, vrátane náhrady ujmy spôsobenej porušením práv spotrebiteľa na základe plnomocenstva. Predpokladom pre zápis združenia je aj to, že združenie pôsobí aktívne v oblasti ochrany spotrebiteľa po dobu najmenej 2 rokov (§ 25 ods. 3 citovaného zákona). Z týchto oprávnení združenia potom vyplýva aj požiadavka, aby združenie bolo spôsobilé bez toho, aby muselo byť zastúpené advokátom, poskytovať aktívnu pomoc spotrebiteľovi, a to vrátane kvalifikovanej právnej pomoci. Kvalifikovanosť združenia na zastupovanie účastníka konania (spotrebiteľa), pritom vyplýva nielen z požiadaviek podmieňujúcich zápis združenia do zoznamu oprávnených osôb na vykonávanie tejto činnosti, ale aj z ďalších právnych úprav (napr. oprávnenia vyplývajúce z ust. § 10 zákona č. 266/2005 Z. z., § 10 zákona č. 128/2002 Z. z.). Reálne naplnenie dikcie zákona a s tým súvisiace dostatočne kvalifikované personálne a materiálne zabezpečenie v prípade vedľajšieho účastníka zrejme aj z jeho základných dokumentov a obsahu jeho internetovej stránky, na ktorej ponúka svoje služby spotrebiteľom. Preto náhradu za zastúpenie v prípade subjektu, ktorý vznikol práve z dôvodu, aby účastníka konania (spotrebiteľa) v konaní zastupoval, nie je možné považovať za účelne vynaložené náklady pre účely náhrady trov konania v zmysle ust. § 142 ods. 1 O. s. p.. Navyiac z hľadiska skutkovej a právnej zložitosti veci z pohľadu vedľajšieho účastníka, prejednávaná vec predstavuje jednoduchý spor, pričom navyiac rovnakých (obdobných) sporov sa vedľajší účastník zúčastňuje v mnohých iných prípadoch. Navrhovateľ má vedomosť o tom, že vedľajší účastník vstúpil do množstva rovnakých alebo obdobných sporoch, kde jeho jediná konkrétna obrana spočíva vo vznesení námietky premlčania. Je preto zrejmé, že z pohľadu vedľajšieho účastníka je účasť v tomto konaní celkom bežnou až rutinnou záležitosťou. Na základe skúsenosti z praxe si vedľajší účastník už priamo v písomných podaniach, v ktorých vzniesol námietku premlčania, uplatnil aj trovy právneho zastúpenia, ospravedlnil svoju neprítomnosť na vytýčených pojednávaní a navrhol, aby súd konal v jeho neprítomnosti a v neprítomnosti jeho advokáta, vec prejednal a rozhodol. Vedľajší účastník v zastúpení advokátom v jedinom písomnom podaní, ktoré súdu doručil neuvádza žiadne konkrétne skutočnosti a námietky vzťahujúce sa na konkrétnu vec, ale predstavujú len výpočet všeobecne uvádzaných tvrdení obsiahnutých už vo všeobecných vzoroch podaní zverejnených na internetovej stránke vedľajšieho účastníka konania. Za takých okolností v žiadnom prípade nemôže navrhovateľ považovať za účelne vynaložené trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka, ktoré vznikli v súvislosti so zastupovaním advokátom v tomto konaní. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Vedľajší účastník k podanému odvolaniu navrhovateľa navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Odvolací súd si osvojil odôvodnenie súdu prvého stupňa, že zo strany dodávateľa ide o nekalú obchodnú praktiku a v súvislosti s podaním odvolaním navrhovateľa dopĺňa dôvody.

Odvolací súd považuje za potrebné skonštatovať, že judikatúra v spotrebiteľských právnych veciach sa vyvíja postupne. Tak tomu je aj v otázke účinkov postúpenia pohľadávky na subjekty, vo vzťahu ku ktorým môže byť spotrebiteľ odradený uplatňovať svoje práva (napr. subjekty v úpadku či subjekt sídliači na vzdialenom ostrove vo východnom Stredozemí).

Odvolací súd nemení svoj postoj pokiaľ ide o odmietnutie ochrany takému právu, ktorému predchádza nekalá obchodná praktika a že za takúto praktiku možno považovať aj uplatňovanie práv postupníkom, voči ktorému môže vzniknúť obava, či splní svoje povinnosti, napr. uhradí trovy. Spotrebiteľ totiž môže rezignovať na nákladnú právnu ochranu advokátom voči takémuto subjektu z obavy o náhradu trov konania, ktoré môžu dosahovať v drobných veciach samotnú pohľadávku (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/1/2011, 6Co/235/2012).

Podľa ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, ale môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

Podľa ust. § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinnosti vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Kým u neprijateľnej zmluvnej podmienky ide o absolútnu neplatnosť (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka) a z neplatnej zmluvnej podmienky nemožno priznať plnenie, tak v prípade, ak na právny úkon dopadá nekalá obchodná praktika, nemusí ísť bez ďalšieho o neplatnosť, no pre prípadný rozpor s dobrými mravmi súd môže odmietnuť poskytnúť ochranu podľa ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Odmietnutie ochrany práv z dôvodu, že jeho výkon odporuje dobrým mravom podporuje teória napr. Jiří Švestka, Jiří Spáčil, Marta Škárová, Milan Hulmák a kol.: Občiansky zákonník I, II., 2. vydání, Praha 9, 2321 s.

Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vo vzorovom zozname odporúča členským štátom zakotviť ako nekalú zmluvnú podmienku aj nevýhodné postúpenie. Odvolací súd však považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku tú časť klauzuly, ktorá by spotrebiteľovi bránila postúpiť jeho práva. Niet však dôvod na konštatovanie neprijateľnosti tej časti klauzuly, ktorá postúpenie umožňuje dodávateľovi. Išlo by teda o čiastočnú neplatnosť klauzuly, o postúpení v duchu „dodávateľ postúpiť môže, spotrebiteľ nie“, a to v časti „spotrebiteľ nie“.

Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že súd prvého stupňa sa dôsledne vyrovnal s jednotlivými zložkami postúpenej pohľadávky z hľadiska súdnej kontroly podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd podobne ako súd prvého stupňa považuje postup dodávateľa ako postup v rozpore s úrovňou osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúcej čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v oblasti činnosti (nedostatok odbornej starostlivosti). Zámer dosiahnuť aktívnu

legitimáciu postúpením pohľadávky na subjekt sídlaci na vzdialenom ostrove vo východnom Stredozemí hodnotí odvolací súd ako nekalú obchodnú praktiku, pretože boli naplnené zákonné znaky tohto zákonného inštitútu, a to tak nedostatok odbornej starostlivosti na strane dodávateľa, ale aj potenciálne riziko, že takéto konanie naruší správanie spotrebiteľa (u odporcu nielen obava, ale aj jej naplnenie). O tom, že mnoho spotrebiteľov zvolí vyplatenie uplatnenej sumy, odvolací súd nemá pochybnosti. Postúpenie pohľadávky ako právny úkon je za uvedených okolností v rozpore s dobrými mravmi. Ako vyplýva z obsahu spisu v prejednávanej veci žalobcom sa stal subjekt sídlaci na vzdialenom ostrove vo východnom Stredozemí, a preto odvolací súd zastáva názor, že postúpenie pohľadávky proti spotrebiteľovi na subjekt sídlaci na vzdialenom ostrove vo východnom Stredozemí za účelom uplatňovania práv v súdnom konaní, je potrebné vyhodnotiť ako odporujúce dobrým mravom na účely aplikácie ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že výkonu práv navrhovateľa na základe nekalej obchodnej praktiky je dôvodné súdnu ochranu odmietnuť. Nielenže ide o nedostatok odbornej starostlivosti voči spotrebiteľom, ale aj defraudovanie zdravého podnikateľského prostredia na trhu s vymáhaním pohľadávok v súvislosti so zvýhodnením oproti ostatným subjektom (navrhovateľ sa cieľne stal akoby agentúrou na bezrizikové vymáhanie pohľadávok).

Na konštatovanie záveru o nekalej obchodnej praktike je dôležitý objektívny stav a postačuje hrozba vzniku ujmy. Preto postúpenie pohľadávky na subjekt sídlaci na vzdialenom ostrove vo východnom Stredozemí nepridáva na právach spotrebiteľov, ktorí sú zo súdnych konaní značne stresovaní, najmä z dôvodu nárastu príslušenstva pohľadávky.

Navrhovateľ v odvolaní tvrdí, že išlo o zákonom predpokladané postúpenie pohľadávky s poukazom na ust. § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka a že nedošlo k zhoršeniu postavenia dlžníka. Odvolací súd nemá výhrady k postúpeniu pohľadávky v spotrebiteľských veciach. V konečnom dôsledku cesia je bežným a pomerne častým právnym úkonom aj v spotrebiteľských veciach, ale postúpenie pohľadávky na subjekt sídlaci na Cypre, v tomto smere odvolací súd už vyššie uviedol dôvody, prečo považuje takéto konanie za zákonom zakázané. Slovenskými súdmi už bolo judikované, že postúpenie pohľadávky na neznámy zahraničný subjekt výrazne sťažuje pozíciu spotrebiteľa a môže ho odradiť od efektívnej ochrany svojich práv, pretože spotrebiteľ by v prípade úspešného výsledku súdneho konania len ťažko uplatňoval svoje práva na náhradu trov konania, prípadne právo na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo právo na primerané finančné zadosťučinenie. Preto postúpenie pohľadávky na subjekt na Cypre, aj odvolací súd považuje za nekalú obchodnú praktiku.

„Nie je až tak významné, čo žalovaný takýmto postúpením sledoval“. Dôležité je, že objektívne už na prvý pohľad takéto postúpenie aj pre nadpriemerný subjekt práva znamená minimálne sťaženie garancií a pri nízkych pohľadávkach je nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľa odradí uplatňovať právo na plnenie nižšej hodnoty od subjektu na Britských panenských ostrovoch v Atlantickom oceáne. O nič menej je odradzujúca aj predstava o vymáhaní práv (exekúcia) už len vzhľadom na okolnosti doručovania. Platí to vzťahu ku všetkým právam spotrebiteľa, vrátane práv z porušovania práva, a teda aj práva na vydanie bezdôvodného obohatenia“ (rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 12. 07. 2010, č. k. 17C/56/2010-54).

Preto ak sa uplatňuje právo v konaní po použití nekalej obchodnej praktiky, súd môže odmietnuť poskytnúť ochranu uplatnenému právu. Výkon práv nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi a o takýto prípad ide aj vtedy, ak sa právo uplatňuje po použití nekalej obchodnej praktiky (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Vo vzťahu k odvolacej námietke navrhovateľa, v zmysle ktorej si v predmetnej právnej veci svoj nárok uplatňuje veriteľ z titulu nesplnenia záväzku spotrebiteľom, a preto v tomto konkrétnom prípade nie je sťažovaná pozícia spotrebiteľa, je potrebné uviesť, že súdna kontrola v oblasti spotrebiteľského práva je

postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl. Podstatné a rozhodujúce je, že postúpenie pohľadávky na zahraničný subjekt je objektívne spôsobilé poškodiť spotrebiteľa.

Ani argumentácia navrhovateľa o neúčelnosti trov právneho zastúpenia nie je dôvodná. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetom konania bola pohľadávka 1 823,61 Eur s prísl.. Súd prvého stupňa v dôsledku účinnej obrany vedľajšieho účastníka na strane odporkyne návrh zamietol. Za takéhoto stavu správne postupoval súd prvého stupňa, ak o náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 151 veta prvá O. s. p..

Ust. § 142 O. s. p. totiž vyjadruje zásadu zodpovednosti za výsledok sporového konania. To znamená, že účastník, ktorý mal v sporovom konaní plný úspech má právo na náhradu všetkých trov konania. Náhrada je obmedzená na náhradu všetkých trov vynaložených na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva. Keďže v danom prípade bola splnená podmienka podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p., je žalobca povinný nahradiť trovy konania žalovanej a vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej.

Žalobca argumentuje predmetom činnosti vedľajšieho účastníka inter alia jeho vedľajšími intervenciami na ochranu spotrebiteľov v súdnych konaniach. Tým má byť podľa žalobcu vedľajší účastník spôsobilý sám vystupovať v konaní a zastúpenie advokátom len navyšuje trovy.

Táto argumentácia je zjavne nepresvedčivá a naráža aj na základné princípy občianskeho súdneho konania. Predovšetkým žalobca neuviedol jediný rozumný dôvod, prečo práve tento typ právnickej osoby má byť vylúčený z práva na právne zastúpenie advokátom a niet na to opory v žiadnom ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu. Túto argumentáciu nepodporuje ani judikatúra súdneho dvora, ktorá naopak nevidí žiadny dôvod na poskytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe. Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom, (rozsudok súdneho dvora C 279/09).

Ak by súd mal prijať argumentáciu žalobcu, tak potom vzhľadom na jeho nepochybne profesionálne vymáhanie pohľadávok by sa malo to isté pravidlo aplikovať na neho samotného. Aj jeho právne zastúpenie by sa javilo nadbytočné a zbytočné navyšujúce trovy konania.

Argument o navyšovaní trov zjavne neobstojí. Každý účastník musí počítať s tým, že v súdnom konaní môže neuspieť a najtypickejším negatívnym následkom v takomto prípade je aj náhrada trov konania protistrane, ale aj na jej podporu vedľajšiemu účastníkovi. Niet dôvodu na výnimku u profesionálnych právnických osôb zaoberajúcich sa vymáhaním pohľadávok.

Aktivity vedľajšieho účastníka evidentne súvisia s ochranou spotrebiteľa a aj v predmetnej veci je zjavné, že žalovaný spotrebiteľ by musel čeliť žalobe profesionála pri vymáhaní pohľadávok naviac zastúpeného advokátom, ktorého trovy navrhované v žalobe vo výške 213,94 Eur sú rovnako vysoké ako na strane vedľajšieho účastníka.

Ochrana spotrebiteľa súvisí s kvalitou života a jej podoby môžu byť rozmanité. Nemusí ísť výlučne o agendu neprijateľných podmienok (smernica Rady 93/13 EHS), či nekalých obchodných praktík (smernica EP 2005/29), ale o celú škálu rozmanitých vzťahov dopadajúcich na bežných ľudí. To platí aj pre zbytočné odkladanie uplatňovania práva s výrazným časovým odstupom, ktoré je spájané aj s rizikom jeho premlčania. Nie je nič výnimočné, že s odstupom času má spotrebiteľ zhoršené podmienky obrany, sťažuje sa dôkazná situácia, a preto aj obrana námietkou premlčania je dôležitá a má svoj význam.

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“. Niet dôvodu na výnimku ani v prípade vedľajšieho účastníka.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby účastník odborne spôsobilý uplatňovať svoje záujmy v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby len z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom. Odvolacie námietky navrhovateľa sú preto neopodstatnené.

Na základe vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny v zmysle ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p.. Priznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko bol v odvolacom konaní úspešným účastníkom a ich zaplatenie uložil navrhovateľovi ako neúspešnému účastníkovi. Trovy odvolacieho konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia a ich výška bola priznaná za jeden úkon - vyjadrenie k odvolaniu (§ 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších právnych predpisov) 81,33 Eur, režijný paušál, 8,04 Eur (§ 16 ods. 3 citovanej vyhlášky) a 20 % DPH 17,77 Eur. Priznané trovy odvolacieho konania predstavujú 107,24 Eur.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.